

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
JUNGTINĖ PROFESINIŲ SĄJUNGŲ ATSTOVYBĖ

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės
generaliniam direktoriui
gerb. A. Kamienui

2020-04-07 Nr. 37-09

KOPIJA:

Lietuvos Respublikos energetikos ministrui
gerb. Z. Vaičiūnui

Lietuvos Respublikos energetikos viceministrei
gerb. Linai Sabaitienei

DĖL 2020-04-03 ĮSAKYMO Nr. VĮS-106 PAKEITIMO

VĮ IAE direktorius 2020-04-03 priėmė įsakymą „Dėl įmonės gamybinės veiklos sustabdymo“ Nr. VĮS-106 (su vėlesniais pakeitimais (toliau – Įsakymas), kuriuo nuo 2020 m. balandžio 6 d. iki šio įsakymo atšaukimo dienos sustabdė įmonės gamybinę veiklą bei paskelbė prastovą **visiems** įmonės darbuotojams, išskyrus Įsakyme nurodytas išimtis. Įsakyme paminėta, jog jis priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 47 straipsnio 1 dalies 1 punktu.

I. Norėtume pabrėžti, kad DK 47 str. 1 d. 1 p. nustatyta, kad darbdavys <...> darbuotojų grupei gali skelbti prastovą, kai jis negali suteikti darbuotojui darbo sutartyje sulygto darbo dėl objektyvių priežasčių ne dėl darbuotojo kaltės ir *darbuotojas nesutinka dirbti kito jam pasiūlyto darbo*. T.y. tam, kad pagal DK 47 str. 1 d. 1 p. būtų paskelbta prastova, turi egzistuoti trijų sąlygų visuma: 1) darbdavys (nagrinėjamu atveju tai VĮ IAE) negali suteikti darbuotojui darbo sutartyje sulygto darbo dėl objektyvių priežasčių ne dėl darbuotojo kaltės, 2) darbdavys siūlė darbuotojui kitą darbą ir 3) darbuotojas nesutinka dirbti kito jam pasiūlyto darbo. Tačiau Įsakyme visiškai nenurodytos priežastis, sąlygojusios situaciją kai VĮ IAE *visiems* darbuotojams (išskyrus nurodytas išimtis) negali suteikti darbo sutartyje sulygto darbo dėl objektyvių priežasčių ne dėl darbuotojų kaltės ir *visi* (išskyrus nurodytas išimtis) VĮ IAE darbuotojai nesutiktų dirbti kito jiems pasiūlyto darbo. Pabrėžtina, kad prieš darbuotojams atsisakant, kitas darbas jiems turėjo būti, visų pirmą, pasiūlytas. *Tačiau profsąjungų duomenimis, 2020-04-03 d., t.y. Įsakymo priėmimo dienai, nei egzistavo kažkokios realios objektyvios priežastis (išskyrus karantiną), kuriomis VĮ IAE negalėtų suteikti savo darbuotojams darbo sutartyse sulygto darbo ir jiems dėl to buvo pasiūlytas kitas darbas, nei būtų įvykdyta kita DK 47 str. 1 d. 1 p. sąlyga – darbuotojai atsisakė dirbti kitą jiems pasiūlytą darbą.*

II. Įsakyme nurodyta, kad jis priimtas atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas dėl COVID-19 (koronavirusas) viruso plitimo grėsmės ir prevencinių veiksmų užtikrinimo bei, be kito, siekiant kiek įmanoma sumažinti darbuotojų tarpusavio kontaktą, užtikrinti tinkamą įmonės darbuotojų apsaugą nuo užsikrėtimo COVID-19 virusu. Todėl visiškai akivaizdu, kad VĮ IAE galimai negali suteikti darbuotojams darbo sutartyje sulygto darbo būtent dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto karantino. *Tačiau šią situaciją reguliuoja būtent DK 47 str. 1 d. 2 p. (o ne Įsakyme nurodytas DK 47 str. 1 d. 1 p.), kuris, visų pirmą, draudžia iš darbuotojo reikalauti, kad jis atvyktų į darbovietę, o antrą – nustato visiškai kitokias prastovos apmokėjimo ir galimo kompensavimo sąlygas, negu nurodyta Įsakymo 3-ame punkte (dėl apmokėjimo ypatumų žr. žemiau).*

III. Kaip minėta, Įsakymo 3-ame punkte nurodyta Apskaitos skyriui apmokėti darbuotojams už prastovos laiką pagal darbo laiko apskaitos žiniaraštį, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 2 dalimi. *Tai yra akivaizdi klaida, kadangi darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygoms taikytinas DK 47 str. 3 d. 2 p., o ne nurodytas Įsakymo 3-ame punkte.*

Nustatyta, kad Įsakymas priimtas ne dėl abstrakčių „objektyvių priežasčių“, bet būtent siejamas su ekstremalia situacija Lietuvos Respublikoje dėl plintančio COVID-19 bei dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto karantino. Vadinasi, kaip jau buvo minėta, VĮ IAE darbuotojų prastovos reglamentuotinos DK 47 str. 1 d. 2 p. Todėl VI IAE darbuotojams prastovos turi būti apmokamos būtent pagal DK 47 str. 3 d. 2 p., kaip tai yra nustatyta DK 47 str. 3 d., *juolab kad tokiu atveju ir pats darbdavys, t.y. VĮ IAE, įgyja teisę į išlaidų kompensavimą.*

IV. VĮ IAE žiniai pateikiame LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020-04-06 raštą „Dėl informacijos pateikimo“ Nr. (11.11-53)SD-1863, kuriame išsamiai išaiškinta apie prastovas karantino metu, t.y. nurodyta dėl Darbo kodekso 47 str. 1 d. 2 p. taikymo bei prastovų apmokėjimo ir jų kompensavimo mechanizmo.

Šiai dienai profsąjungos linkusios manyti, kad rengiant Įsakymą buvo padaryti LR Darbo kodekso pažeidimai, ir vietoje DK 47 str. 1 d. 2 p. buvo įrašytas DK 47 str. 1 d. 1 p., o vietoje DK 47 str. 3 d. 2 p., įstatyme įrašytas DK 47 str. 2 d.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstyta ir siekiant išvengti neigiamų emocijų kurstymo įmonės darbuotojų tarpe, *reikalaujame, kad VĮ IAE nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki 2020-04-10 d., 14.00 val.:*

1. Pašalintų Įsakyme aptiktus trūkumus, t.y. *pakeistų Įsakymo priėmimo teisinį pagrindą* iš DK 47 str. 1 d. 1 p. *į DK 47 str. 1 d. 2 p.*

arba

2. Pateiktų DK 47 str. 1 d. 1 p. nustatytų *visų* sąlygų egzistavimą, t.y. 1) dokumentais įrodytų objektyvių priežasčių, dėl kurių negali suteikti darbuotojams darbo sutartyse sulygto darbo, būvimo realumą, 2) dokumentais įrodytų, kad Įsakyme paminėtiems *visiems* VĮ IAE darbuotojams (išskyrus nurodytas išimtis) buvo pasiūlytas kitas darbas bei 3) dokumentais įrodytų, kad *visi* VĮ IAE darbuotojai (išskyrus nurodytas išimtis) nesutiko dirbti kito jiems pasiūlyto darbo.

Pridedama:

1. LR SADM 2020-04-06 raštas „Dėl informacijos pateikimo“ Nr. (11.11-53)SD-1863.

Pagarbiai

L.e. VĮ IAE JPSA pirmininko pareigas

Ilona Nekrošienė